

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Ministry of Agriculture &
Farmers' Welfare
Ministry of Environment, Forest
and Climate Change

LIFE
Lifestyle for
Environment

Govt. Of Odisha

global
environment
facility
ASSISTING DEVELOPING COUNTRIES

ଶ୍ରୀମ ଇକୋ-କ୍ଲବ

ଶ୍ରୀମ-ଏଜି ପ୍ରକଳ୍ପ
ଶିମିଳିପାଳ ଲ୍ୟାଣ୍ଡସ୍କେପ, ଓଡ଼ିଶା

ଗ୍ରୀନ ଇକୋ-କ୍ଲବ

ଗ୍ରୀନ-ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗଠନ କରାଯାଇଥିବା ଇକୋ-କ୍ଲବ୍ ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଘ, ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ଏବଂ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ମାନେ ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିକ୍ଷାଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସହିତ ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସଠିକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଗଭର ହୋଇଥାନ୍ତି । ଇକୋ-କ୍ଲବ୍ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିସରକୁ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଶିକ୍ଷାଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା, କଳା ଓ ସୃଜନଶୀଳତାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା, ଗଠନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସହଯୋଗ କରିବା, ଦାୟିତ୍ୱବାଦୀତା ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ କରାଇବା ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଜୈବ ବିବିଧତା ଏବଂ ପରିବେଶର ଗୁରୁତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏହି ଇକୋ କ୍ଲବର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଇକୋ-କ୍ଲବ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ / ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ପାରମ୍ପରିକ ସଂସ୍କୃତି, ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବରେ ଉପଲକ୍ଷ୍ଟ ଥିବା ଗଛ ଲତା ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଆତ୍ମୀୟତା ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନେ ଏକ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ନାଗରିକ ହୋଇପାରିବେ ଏବଂ ଏକ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ନାଗରିକ ଭାବରେ ନିଜର ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ ଆଗଭର ହେବ ।

ଗ୍ରୀନ-ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ

ଭାରତୀୟ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜୈବ ବିବିଧତା, ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ସୁସ୍ଥାୟୀ ଭୂମି ପରିଚାଳନା ଅଭ୍ୟାସକୁ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ କରିବା ଗ୍ରୀନ-ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଭାରତର ପାଞ୍ଚଟି ରାଜ୍ୟ ଯଥା- ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ମିଜୋରାମ, ଓଡ଼ିଶା, ରାଜସ୍ଥାନ ଏବଂ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ଲ୍ୟାଣ୍ଡସ୍କେପ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଶ୍ୱ ଓ ଜାତୀୟ ପରିବେଶର ହିତସାଧନ ଏବଂ ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ, ଗଛଲତା ଓ ଫସଲ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଜୈବ ବିବିଧତା ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦରେ ଭରପୂର ଓଡ଼ିଶାର ଶିମିଳିପାଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି । କୃଷି ଜୈବ ବିବିଧତା ନଷ୍ଟ ହେବା, ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦର ଅସ୍ଥାୟୀ

- e. ଜୈବ ବିବିଧତାର ସୁରକ୍ଷା (BD)
- ୨. ସୁସ୍ଥାୟୀ ଜମି ପରିଚାଳନା (SLM)

- ୩. ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଶମନ (CCM)
- ୪. ସୁସ୍ଥାୟୀ କଳଙ୍କ ପରିଚାଳନା (SFM)

ବ୍ୟବହାର, ରୂପାନ୍ତରିତ ଚାଷ ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିକୁ ଖଣି ଖନନ ଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜମିରେ ପରିଣତ କରିବା କାରଣରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ବିଭିନ୍ନ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଅଛି । ତେଣୁ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରକୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ଓ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶ, ବୃକ୍ଷରାଜି, ଜୀବଜନ୍ତୁ ଏବଂ ପରିବେଶର ସ୍ତ୍ରୀୟତ୍ୱ ଓ ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ କରାଇବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଛି ।

ଶିମିଳିପାଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରୀନ୍ ଇକୋ-କ୍ୟୁର

ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଶିମିଳିପାଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଭିନ୍ନ ବୟସ, ଲିଙ୍ଗ ଏବଂ ସାମାଜିକ ବର୍ଗର ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ଏବଂ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ସ୍ଥାନୀୟ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମିଶି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗ୍ରୀନ୍-ଏକି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ୬୬ ଟି ଗ୍ରାମରେ ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜୈବ ବିବିଧତା ଏବଂ ଏହି ପରିବେଶର ଗୁରୁତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବ । ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ୯୧ ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ ୩୧ ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ (ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ - ୧୬ ଟି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ୧୫ ଟି) ରେ ଇକୋ କ୍ୟୁର ରହିଅଛି । ସ୍କୁଲ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଜ ପରିବେଶ ଓ ପାରମ୍ପରିକ ଜ୍ଞାତ୍ୟ ପାଇଁ ଗର୍ବ ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଇକୋ କ୍ୟୁର ମାଧ୍ୟମରେ ଗ୍ରୀନ୍ ଇକୋ କ୍ୟୁର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଞ୍ଚଳର ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସହିତ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଇକୋ-କ୍ୟୁର ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଯୋଡ଼ି ହେବେ ।

ଗ୍ରୀନ୍ ଇକୋ କ୍ୟୁରର ଲକ୍ଷ୍ୟ

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶ, ଜୈବ ବିବିଧତା, ଜଙ୍ଗଲ, ପାରମ୍ପରିକ ଫସଲ ପ୍ରଜାତି, ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର କାରଣ ସଙ୍କ୍ରାନ୍ତରେ ସଚେତନ କରାଇବା ।
- ପରିଷ୍କାର ଓ ସବୁଜ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।
- ସ୍ଥାନୀୟ ଜୈବ ବିବିଧତା ଏବଂ ଏହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମନରେ ଗର୍ବ ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।
- ଦୀର୍ଘ ସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ନିରାମୟ ଜୀବନଯାପନ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ଜୀବନଶୈଳୀ ଆପଣେଇବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରିବା ରଣନୀତି

ଗ୍ରୀନ୍ ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ପକ୍ଷରୁ ବିଶ୍ୱ, ଜାତୀୟ ଓ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ପ୍ରମୁଖ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବେଶ ଦିବସରେ ନିରନ୍ତର କୃଷି ଓ ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ସଚେତନତା କର୍ମଶାଳା ଓ ଅଭିଯାନ ଆୟୋଜନ କରାଯିବ । ଗ୍ରୀନ୍-ଏଜି ପ୍ରକଳ୍ପର ମୁଖ୍ୟ ଚାରୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଇକୋକ୍ଲବ୍ ଆକ୍ଟିଭିଟି କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା କରାଯାଇଅଛି । ଗ୍ରୀନ୍-ଏଜି ପ୍ରକଳ୍ପ ଟିମ୍ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ବିଭିନ୍ନ ତଥ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷଣୀୟ ଉପକରଣ ଯଥା - ଲିଫ୍ଲେଟ୍, ବ୍ରୋଚର ଏବଂ ପ୍ଲ୍ୟାୟାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ, ଯାହା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚନ କରାଯିବ । ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କର ସଚେତନତା ଓ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହେବ । ପ୍ରକଳ୍ପ ଟିମ୍ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଅଭିଯାନ ପାଇଁ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସହ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଓ ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବେ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ଆୟାଜିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର କୃତି ପ୍ରତିଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ସାର୍ତ୍ତିଫିକେଟ୍ ଓ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି ।

ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରିବା ଯୋଜନା

ଜୈବ ବିବିଧତା ସଂରକ୍ଷଣ ଦିଗରେ ଏକ ପଦକ୍ଷେପ

ଚିତ୍ର- ୧
ଗ୍ରାମବାସୀ ଜାତୁହାତୁଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ବୃକ୍ଷରୋପଣ

ଚିତ୍ର- ୨
ଡାକ୍ଷରେ ଜୈବିକ ସାର ବ୍ୟବହାରର
ଗୁରୁତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ

ଚିତ୍ର- ୩
ପ୍ରକୃତିର ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ
ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା

Photos: © PD Watershed, Mbj

ଗ୍ରାମ୍ ଜଳେ। କୁରୁ ମାଧ୍ୟମରେ ପାଳନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବସ

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବସ	ଏହି ବିବସର ମହତ୍ତ୍ୱ	ଜୈବ ବିବିଧତାବା ସୁରକ୍ଷା (BD), ଜମି ଅବକ୍ଷୟକୁ ରୋକିବା (LD), ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହ୍ରାସ (CCM) ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ କଲମ ପରିଚାଳନା (SFM) ସହ ସମନ୍ୱୟ	ପ୍ରସାରିତ କାର୍ଯ୍ୟାଳାପ	ଶିକ୍ଷଣୀୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ
ପୃଥିବୀ ବିବସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ୨୨	ପୃଥିବୀ ବିବସ ହେଉଛି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ଯାହା ପରିବେଶ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ସରୋଚନା ସୃଷ୍ଟି, ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପାଇଁ ଆମ ପୃଥିବୀର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଲୋକଙ୍କୁ ଏକତ୍ରିତ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ ।	ପୃଥିବୀ ପାତାକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଜୈବ ବିବିଧତାର ସଂରକ୍ଷଣ, ମୃତ୍ତିକା ସୂକ୍ଷ୍ମ ରକ୍ଷା ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରଶମନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାତୀୟ ସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।	<ul style="list-style-type: none"> » ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ସଫୋଡ଼ ଓ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁର ଯାଞ୍ଚ କରିବା। » ବରିଚା ସୃଷ୍ଟି ବା ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବା। » ପୃଥିବୀ ସଙ୍ଗ୍ରହରେ ଚିତ୍ର / କୁଲକ୍ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆୟୋଜନ । » ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ କର୍ମଶାଳା (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ବ୍ୟବହୃତ ଦ୍ରବ୍ୟର ପୁନଃ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି) 	<ul style="list-style-type: none"> » ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗ୍ରହ ପାନେ ସଙ୍ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ବୃକ୍ଷପାରିତ, ସୁସ୍ଥା ପରିଚାଳନା ଓ ଅଭ୍ୟାସ ସଙ୍ଗ୍ରହରେ ଅବଗତ ହେବେ, ଏହାର ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ସାମିଲ ହେବେ ଏବଂ ପୃଥିବୀ ଦିବସରେ ପୃଥିବୀ ସଙ୍ଗ୍ରହଣ ଉତ୍ସାହ ଓ ଆରଗଣ ପାଳନ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସାହିତ ହେବେ ।
ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ଜୁନ, ୫	ସୁସ୍ଥ ଜୀବନଯାପନ, ଜୈବ ବିବିଧତା ସଂରକ୍ଷଣ, ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହ୍ରାସ ଏବଂ ସମ୍ପଦ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସରୋଚନା ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ପାଳନ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ।	ଜୈବ ବିବିଧତା ସଂରକ୍ଷଣ ସଙ୍ଗ୍ରହରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ ସହିତ ସଠିକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସରୋଚନା ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ଜାଣିବାକୁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ।	<ul style="list-style-type: none"> » ପରିବେଶ ସଙ୍ଗ୍ରହରେ ସରୋଚନା ଅଭିଯାନ » ବାଗିଚା ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ / ପୁନଃ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ସଙ୍ଗ୍ରହରେ କର୍ମଶାଳା ଆୟୋଜନ । » ବୃକ୍ଷରୋପଣ । » ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ କଳା ଓ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତୁତି » କୁଲକ୍ ପ୍ରତିଯୋଗିତା । » ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ପ୍ରତିଯୋଗିତା 	<ul style="list-style-type: none"> » ପରିବେଶ ସଙ୍ଗ୍ରହ ପାନେ ସଙ୍ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ସରୋଚନା ହେବେ, ଏହାକୁ ଚିତ୍ରସୂଚୀ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ, ସଂରକ୍ଷଣ ପଦକ୍ଷେପରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ପୃଥିବୀ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

ପରିବେଶର ସ୍ଥାୟିତ୍ୱ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ...

ଆମ ପୃଥିବୀକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା - ଜନକୋ କୂବରେ
ଯୋଗଦାନ କରିବା

ଆମ ଧରାର ସବୁଜିମା ପାଇଁ - ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରିବା

ସବୁଜ ଶକ୍ତିକୁ ଆପଣେଇବା

ମିଳିତ ଭାବରେ ଆମ ପୃଥିବୀର ସୁରକ୍ଷା କରିବା

ଆମ ପୃଥିବୀର ସୁରକ୍ଷା କରିବା

ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରିବା